

POSTANOWIENIE

Dnia 1 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie z powództwa zarządcy masy sanacyjnej O. spółki akcyjnej
w restrukturyzacji w W.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o zapłatę

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 1 października 2024 r.

skargi kasacyjnej pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z 7 marca 2024 r., sygn. VII AGa 782/23

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Decyzją z 14 kwietnia 2021 r., nr [...] Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej: „pozwany”) orzekł, że O. S.A. z siedzibą w W. będąc podmiotem realizującym Narodowy Cel Wskaźnikowy nie wykonał obowiązku, o którym mowa w art. 23b ust. 1 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz.U. 2019, poz. 1155 i 1210) w drugim kwartale 2019 r. oraz wymierzył karę pieniężną w wysokości 1 533 695,90 zł.

Od ww. decyzji zarządca masy sanacyjnej O. S.A. w restrukturyzacji w W. (dalej: „powód”) wniósł odwołanie, które nie zostało uwzględnione przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Sąd ten wyrokiem z 25 kwietnia 2023 r., sygn. akt XVII AmE 25/22 oddalił odwołanie.

Od powyższego wyroku powód wywiódł apelację zaskarżając go w całości, wnosząc o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji

do ponownego rozpoznania, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wydanie wyroku uchylającego zaskarżoną decyzję. Wyrokiem z 7 marca 2024 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie uchylił decyzję pozwanego z 14 kwietnia 2021 r., nr [...].

Skargą kasacyjną z 22 maja 2024 r. pozwany zaskarżył w całości wyrok Sądu Apelacyjnego, zarzucając naruszenie zarówno przepisów prawa materialnego, jak i procesowego oraz wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie apelacji powoda od wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 25 kwietnia 2023 r.

Na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. pozwany wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazując, że w sprawie występują następujące istotne zagadnienia prawne:

1. Czy w przypadku powzięcia wątpliwości przez sąd krajowy, co do obowiązku notyfikacji danej normy prawa krajowego jest on zobowiązany do przedstawienia stosownego pytania prawnego do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, czy jest on uprawniony do samodzielnej oceny norm europejskich i krajowych, tj. w świetle niniejszej sprawy, czy sąd krajowy był uprawniony do samodzielnego ustalenia, na podstawie art. 8 ust. 1 dyrektywy 98/34/WE, że przepis art. 23b ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych podlegał obowiązkowi notyfikacji i dokonał tego ustalenia w sprzeczności z niebudzącym wątpliwości uzasadnieniem projektu ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw, wskazującym na fakt, że projekt ten podlegał zwolnieniu z obowiązku notyfikacji?
2. Czy w przypadku dokonania przez sąd krajowy samodzielnej oceny norm europejskich i krajowych, tj. w świetle niniejszej sprawy ustalenia, że przepis art. 23b ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych podlegał obowiązkowi notyfikacji, sąd krajowy może nie zastosować tego przepisu i uznać, że decyzja o wymierzeniu kary pieniężnej została wydana bez podstawy prawnej, w sytuacji braku notyfikacji art. 23b ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych Komisji Europejskiej na podstawie art. 5 ust. 1 dyrektywy 2015/1535, podczas gdy polski ustawodawca wskazał w uzasadnieniu do projektu ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie ustawy o

biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw, wprowadzającej do ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych art. 23b, że projekt ten nie podlega obowiązkowi notyfikacji na podstawie § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (zgodnie z którym notyfikacji aktów prawnych podlegają akty prawne zawierające przepisy techniczne, z wyjątkiem aktów zgodnych z obowiązującymi aktami Unii Europejskiej, które skutkują przyjęciem specyfikacji technicznych i przepisów dotyczących usług)?

3. Czy sąd krajowy jest uprawniony aby rozstrzygnąć, czy przepis krajowy, jakim jest w świetle niniejszej sprawy, art. 23b ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych, wprowadzający do ustawy tzw. „blending”, podlegał zwolnieniu z obowiązku notyfikacji Komisji Europejskiej na podstawie prawnej wskazanej w art. 7 ust. 1 lit. a dyrektywy 2015/1535, a zatem jako akt prawny przestrzegający wiążących aktów prawnych Unii Europejskiej, które skutkują przyjęciem specyfikacji technicznych lub zasad dotyczących usług?

Niezależnie od powyższego, wskazując na art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., pozwany wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni przepisów prawnych prowadzących do rozbieżności w orzecznictwie sądów tj. wykładni art. 311 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tak ujęta instytucja tzw. przedsądu jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także ze sformułowanymi przez Radę Europy zaleceniami dopuszczającymi wprowadzenie środków eliminujących dostęp do sądu najwyższego szczebla. Podkreślić przy tym należy, że skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego zasadniczym celem jest ochrona interesu publicznego

poprzez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa oraz wkład w rozwój prawa i jurysprudencji. Konsekwentnie przedmiotem merytorycznego rozpoznania przez Sąd Najwyższy powinny być te skargi kasacyjne, które dotyczą spraw najpoważniejszych, wpływających na rozwój i kształtowanie systemu prawnego (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 31 marca 2005 r., SK 26/02).

Jednocześnie podkreślić należy, że Sąd Najwyższy rozpatrując skargę kasacyjną nie działa jako trzeci instancja sądowa. Rolą Sądu Najwyższego nie jest więc korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet jeśli one rzeczywiście wystąpiły (postanowienia Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16 oraz z 23 maja 2018 r., I CSK 33/18).

Pozwany oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., czyli na wystąpieniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz istnieniu potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

W odniesieniu do pierwszej ze wskazanych przesłanek przyjmuje się, że oparcie na niej wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania implikuje konieczność jasnego sformułowania zagadnienia prawnego, a także przedstawienia argumentów prawnych, które wykazują możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Dodatkowo wymaga się, aby zagadnienie prawne: (1) było sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy, wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń, (2) zostało przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, a zatem możliwej do zastosowania przy rozstrzyganiu innych sporów, (3) pozostawało w związku z rozpoznawaną sprawą, a także (4) dotyczyło zagadnienia budzącego poważne wątpliwości.

Stosownie do powyższego wymaga się, aby skarżący przytoczył argumenty prawne uzasadniające tezę o „istotności” danego zagadnienia. Nie wystarczy więc samo wskazanie przepisu prawa, którego dotyczy zagadnienie prawne,

konieczne jest przedstawienie pogłębionej analizy prawnej wykazującej powyższe (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 maja 2001 r., II CZ 35/01; 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01; 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07; 20 lutego 2019 r., IV CSK 351/18). Na ocenę stopnia istotności zagadnienia wpływ ma istnienie rzeczywistych i poważnych wątpliwości interpretacyjnych, które nie doczekały się wykładni w orzecznictwie sądów, jak również istnienie orzeczeń wskazujących na występowanie rozbieżności na tle interpretowanych przepisów prawa (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 17 czerwca 2015 r., III CSK 59/15; 20 lutego 2019 r., V CSK 351/18).

Okolicznościami świadczącymi o braku istotnego zagadnienia prawnego w sprawie są m.in.: powszechne uznanie w orzecznictwie i literaturze wykładni przepisu prawa, która została uwzględniona przez sądy obu instancji (postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01), zagadnienie prawne ma charakter kazuistyczny i służy uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczególnych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (postanowienia Sądu Najwyższego z: 27 kwietnia 2016 r., III CSK 70/16; 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 514/17), jak również sytuacja, gdy do rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego wystarczająca jest zwykła wiedza prawnicza i zastosowanie obowiązujących reguł wykładni bądź proste zastosowanie prawa (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 27 lutego 2018 r., I CSK 635/17; 21 marca 2018 r., II PK 10/17).

Przekładając powyższe na realia rozpatrywanej skargi kasacyjnej, w kontekście sformułowanych przez pozwanego zagadnień prawnych, zauważyć należy, że sprowadzają się one do oceny zastosowania przez Sąd Apelacyjny właściwej normy prawnej w realiach sprawy. Pozwany kwestionuje powyższe przedstawiając szeroki wywód prawny mający na celu określenie przepisów, które w ramach postępowania – w jego ocenie – powinny znaleźć zastosowanie.

Wskazać zatem należy, że cała argumentacja pozwanego stanowi w istocie polemikę z rozumowaniem przyjętym przez Sąd Apelacyjny w konkretnej sprawie.

Nie odnosząc się do zasadności argumentacji podniesionej przez pozwanego, przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy rozpatrując skargę kasacyjną nie działa jako trzecia instancja sądowa i jego rolą nie jest korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa, nawet jeśli one rzeczywiście wystąpiły. Dodatkowo zauważyć należy, że powołane przez pozwanego stanowiska doktryny, jak i orzecznictwo, nie odnoszą się do wątpliwości dotyczących stosowania, wskazanych w sformułowanych przez pozwanego zagadnieniach prawnych, przepisów prawnych *in abstracto*. Naturalnie wspierają one stanowisko pozwanego w zakresie podniesionych w skardze zarzutów naruszenia prawa, niemniej jednak nie przekładają się na ocenę istotności sformułowanych zagadnień prawnych. W konsekwencji, w świetle przedstawionej w skardze kasacyjnej argumentacji, nie sposób uznać, że zagadnienia te – same w sobie – wywołują poważne wątpliwości.

Jak wskazano powyżej, pozwany oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania również na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., czyli istnieniu potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów tj. wykładni art. 311 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne w zw. z art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.

Uzasadniając wniosek we wskazanym zakresie pozwany wskazał dwa orzeczenia Sądu Apelacyjnego w Warszawie, tj. zaskarżony skargą kasacyjną wyrok oraz wyrok z 9 lutego 2024 r., sygn. VII AGa 1012/23. Zdaniem pozwanego naruszenie art. 311 ust. 1 Prawa restrukturyzacyjnego następuje wyłącznie wtedy, gdy zniweczona zostaje jego funkcja gwarancyjna.

Nie poddając ocenie merytorycznej stanowiska pozwanego, zauważyć należy, że z cytowanych przez niego passusów przywołanych orzeczeń nie wynika, iż wystąpiła w nich wskazana rozbieżność. W zaskarżonym skargą kasacyjną wyroku Sąd Apelacyjny w Warszawie jednoznacznie wskazał: „[o] ile więc, prawidłowo pozwany w treści decyzji wskazał, że wymierzenie kary następuje O. spółce akcyjnej (zabrakło jedynie określenia „w restrukturyzacji”) o tyle całkowicie nieprawidłowo prowadził całe postępowanie administracyjne bez udziału zarządcy masy sanacyjnej. W konsekwencji, uznać należy, że zaskarżona decyzja została wydana z rażącym naruszeniem prawa (art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a.), polegającym na

prowadzeniu postępowania z udziałem podmiotu, który na etapie postępowania administracyjnego nie mógł być stroną tego postępowania”. W cytowanym zaś przez pozwanego passusie wyroku z 9 lutego 2024 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie wskazał zaś: „[w] tej mierze Sąd Okręgowy wnikliwie ustalił, że choć korespondencja była doręczana na adres spółki, to nie ma wątpliwości, że otrzymywał ją zarządca masy. Dobitnym tego potwierdzeniem jest odwoływanie się przez zarządcę od wydanej decyzji i aktywne uczestnictwo w postępowaniu. Podkreślić należy, że wzmiankowany przepis może być naruszony wówczas gdy zniweczona zostanie jego funkcja gwarancyjna. Innymi słowy, dojdzie do tego wówczas gdy zarządca masy zostanie efektywnie pominięty”.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że w opinii Sądu Apelacyjnego w pierwszym wypadku funkcja gwarancyjna została zniweczona, gdyż w postępowaniu nie brał udziału zarządca masy sanacyjnej, w drugim zaś nie, gdyż brał on w nim udział. W stanowiskach tych ocenianych *in abstracto* nie sposób zatem dopatrzeć się rozbieżności.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[SOP]

[a!]